

گریز «ایرانی‌ها» از مشاوره

«150 هزار تومان برای 45 دقیقه مشاوره!» هزینه ای گزاف و کمتر قابل پرداخت از سوی عموم مردم برای دریافت

خدمات مشاوره ای و روان شناسی است

سلامت نیوز : «150 هزار تومان برای 45 دقیقه مشاوره!« هزینه ای گزاف و کمتر قابل پرداخت از سوی عموم مردم برای دریافت خدمات مشاوره ای و روان شناسی است که مشکلات اجتماعی مردم ایران را بیشتر و بیشتر می‌کند. نبود نظارت بر تعرفه‌هایی که این روزها از سوی روانشناسان اعمال می‌شود، کاهش مراجعات مردم به این گروه از پزشکان و بهره مندی از خدمات مشاوره ای را همراه داشته که تداوم این روند می‌تواند آسیب‌هایی جدی همراه داشته باشد. گزارش‌های میدانی "قانون" از مراکز و مطب‌هایی که تابلوی روان شناسی بر سر در آن خورده است، حکایت از تورم در نرخ‌های دریافتی برای مشاوره دارد و این درحالی است که بیماری‌ها و اختلالات روانی در کشور هر روز بیش از قبل می‌شود. بی میلی به مشاوره

به گزارش سلامت نیوز به نقل از قانون ؛ بیش از ۱۵ سال از راه اندازی نخستین مراکز رسمی مشاوره روان شناسی در کشور گذشته است. نبود فرهنگ مراجعه به روان‌شناس و روانپزشک از رسانه ملی گرفته تا خود روان‌شناسان دهان به دهان می‌گشت که شهروندان ایرانی به ویژه طبقات متوسط و پایین جامعه به درک حل مشکل به کمک مشاور نرسیده‌اند. بدین ترتیب به دنبال آگاه سازی جامعه از خدمات مشاوره و معرفی هرچه بیشتر روان‌شناسان و همزمانی رشد آمار اختلالات سطحی و عمیق روانی در جامعه، مردم نیز به این نتیجه رسیدند که گرفتن مشاوره هنگام مواجهه با کوه مشکلات و ضعف در قدرت مقابله و حل مسئله یک ضرورت است. ابتدای امر طبقه مرفه جامعه و تحصیلکرده‌ها از جمله مراجعه کنندگان به مراکز مشاوره بودند حتی با وجود نرخ بالای تعرفه‌های مشاوره! اما به تدریج که سایر طبقات جامعه نیز به نتیجه مشابه کمک از مشاوره رسیدند، صورت مسئله نیز تغییر کرد.

هزینه بالای خدمات روان‌شناسی باعث شد تا تمایل بخش قابل توجهی از طبقات متوسط و پایین جامعه به مشاوره و روان درمانی کم رنگ شود. از سویی تحت پوشش بیمه نبودن این نوع خدمات نیز مزید بر علت شد تا همچنان مردم با مشکلات خود به تنهایی دست و پنجه نرم کنند. البته برخی روان‌شناسان نیز با استناد به تخصصی بودن امور مشاوره و پروسه طولانی درمان، چندین برابر تعرفه قانونی وزارت بهداشت از بیمارپول می‌گیرند و در نبود نظارت دقیق بر عملکرد مراکز خصوصی مشاوره و مشخص نبودن تعرفه، مبالغ گزافی مطالبه می‌کنند. از این رو قابل پیش بینی است که تعداد قابل توجهی از افراد با وجود نیاز جدی به مشاوره و مراجعه به روان‌شناس، بعد از یک یا دو جلسه فرایند درمان را رها می‌کنند و بدبینی در ضعف مهارت روان‌شناسان در موفق عمل نکردن به مشکلات آنان شدت می‌گیرد.

گم شدن مشکلات روانی در میان اختلاف آمارها

به دنبال آمارهایی هرچند متناقض از گسترش مشکلات روحی و روانی در جامعه، باز هم مراکز مشاوره و روان‌شناسان کانون توجه قرار می‌گیرند. به گفته مهدی تهران‌دوست، رئیس انجمن روانپزشکی کودک و نوجوان، براساس مطالعات گسترده‌ای که در سطح کشور انجام شده «۱۵ تا ۲۵ درصد افراد زیر ۱۸ سال در ایران دچار مشکلات روانی هستند». این در حالی است که مدیرکل سلامت روان وزارت بهداشت گفته : «۱۷۱؛ آخرین بررسی شیوع شناسی بیماری‌های روانی در کشور بعد از ۱۰ سال طی سال‌های ۸۹ و ۹۰ در سراسر کشور و در جمعیت ۱۵ تا ۶۴ انجام شد که نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که به طور متوسط شیوع بیماری‌های روانی در جامعه ما ۲۳.۶ درصد است که این میزان در زنان ۲۶.۵ درصد و در مردان ۲۰.۸ درصد است که البته نسبت به آمار ۲۰ سال قبل رشد چندانی رانسان نمی‌دهد». اما حتی کمترین ارقام ارائه شده نیز بیانگر وجود معضلات جدی و نگران کننده در جامعه است و در حالی که به گفته برخی روان‌شناسان، ابتلا به آشفتگی‌های روانی در ایران روند افزایشی به خود گرفته، مسئولان همچنان آمار مشابهی از ارقام نسبت به سال‌های گذشته اعلام می‌کنند!

محمد باقرلاریجانی، رئیس سابق شورای سیاستگذاری وزارت بهداشت در این باره گفته که «؛برخی مطالعات نشان می‌دهد که ۲۰ درصد کودکان کشور درگیر مشکلات رفتاری و روانی هستند.«؛ آخرین مطالعات انجام شده درباره وضعیت سلامت روان کودکان (مربوط به سال‌های ۸۸ تا ۸۹) نشان می‌دهد در برخی مناطق کشور، ۵۰ درصد کودکان دچار غمگینی و ناامیدی و ۳۷ درصد کودکان دچار نگرانی و اضطراب هستند.«؛ اومی‌گوید که بررسی‌های وزارت بهداشت «؛ نشان می‌دهد ۱۲ درصد کودکان دو تا ۱۴ سال کشور، تنبیه‌های شدید بدنی و بیش از ۵۰ درصد آنان تنبیه‌های کلامی را تجربه کرده‌اند.«؛ روان‌شناسان می‌گویند: «؛ یکی از موانع دست یافتن به آمار دقیق در این حوزه قطع پروسه درمانی پس از جلسات اولیه از سوی مراجعہ کنندگان است و درصد اندکی نیز بیماری خود را تا یک دوره بیشتر پیگیری نمی‌کنند.«؛

شیوع بیماری‌های روانی به ۳۵ درصد رسید

احمد نوربالا، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران اما با استناد به تحقیقات انجام شده طی سال‌های ۷۸ و ۸۷ به ایسنا گفته میزان شیوع اختلال‌های روانی در میان ایرانیان در فاصله ۹ سال ۶۰ درصد افزایش پیدا کرده و به اندکی بیش از ۳۴ درصد رسیده است. او با اشاره به مطالعه جدیدی که طی سال جاری درباره میزان شیوع بیماری‌های روانی در حال انجام است، تأکید می‌کند: این روند همچنان سیر صعودی داشته و به بیش از ۳۵ درصد رسیده است. حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری اجتماعی ایران نیز با اشاره به روند روبه رشد بیماری‌های روانی در جامعه ایرانی با ارائه آخرین آمار وزارت بهداشت، آمار ۳۴ درصدی مردم تهران به یکی از انواع اختلالات روانی را اعلام می‌کند.

تعرفه‌های بلاتکلیف خدمات مشاوره و روان‌شناسی

به گفته دبیر انجمن علمی و روان‌شناسی بالینی ایران کم توجهی مسئولان به حمایت‌های بیمه‌ای از خدمات روان‌شناسی بالینی، از مشکلات مردم در استفاده از این خدمات است. مهرداد کاظم زاده می‌گوید: «؛ با توجه به نیاز به رجوع هفتگی بعضی از مراجعہ کنندگان به روان‌شناس بالینی و عدم حمایت‌های بیمه‌ای، اقشار زیادی از مردم از دریافت خدمات روان‌شناسی بالینی محروم می‌شوند.«؛ اما مسئله‌ای که در این بین وجود دارد نرخ‌های سرسام آور این گونه مراکز با ندیده گرفتن حمایت‌های بیمه‌ای است که مراجعہ کنندگان را از مراجعہ به روان‌شناس بر حذر می‌دارد! نرخ ارائه خدمات مشاوره برای ۳۰ تا ۴۵ دقیقه مشاوره با ۲ تا ۶ ماه وقت از پیش تعیین شده، از ۴۰ هزار تومان تا ۱۵۰ هزار تومان، متغیر است. بدین ترتیب مبنای قانون اخذ تعرفه‌ها، نه تعرفه‌های پزشکی مصوب بلکه با تشخیص خود روان‌شناسان و مشاوران تعیین می‌شود. نتیجه آن نیز محرومیت بخش اعظمی از جامعه از خدمات این نوع مراکز درمانی و مشاوره است.

خدمات روان درمانی بیش از ۲۰ دقیقه تعرفه ندارد

دکتر عباسعلی ناصحی، رئیس اداره بهداشت روان وزارت بهداشت علت نابسامانی در میزان دریافتی توسط مشاوران و روان‌شناسان را به دلیل اعمال نظر شخصی روان‌شناسان دانسته و معتقد است آنچه باعث بالا بودن میزان دریافتی روان‌شناسان از مردم می‌شود نظر شخصی روان‌شناسان و نبود تعرفه مشخص برای خدمات روان درمانی و مشاوره در مطب است. براساس استانداردهای وزارت بهداشت به ازای هر ویزیت ۲۰ دقیقه‌ای در بخش خصوصی تعرفه ۱۷ هزار تومانی مشخص شده اما متأسفانه شورای عالی بیمه و وزارت بهداشت برای جلسات پس از ویزیت بیمار و نیازسنجی که تحت عنوان مشاوره و روان درمانی برگزار می‌شود تعرفه‌ای در نظر نگرفته‌اند.

افزایش تنش‌های روانی در جامعه

اما واقعیت این است که این داستان را به آسانی پایانی نیست، در این میان ضعف‌های سیستم بهداشتی و درمانی کشور از دیگر موارد مهم‌تر است. هر ساله پیشنهاد تعیین تعرفه مشاوره و روان درمانی طرح می‌شود ولی به نظر می‌رسد هیچ جدیتی در پس آن نیست. چرا که بیمه‌ها زیر بار پوشش خدمات روان درمانی در مطب‌ها نمی‌روند. با وجود آسیب‌هایی که به دلایل متعددی نظیر شرایط سخت اقتصادی، ... بسیار خطرناک تراز گذشته افراد و خانواده‌ها را تهدید می‌کنند اقدامی که بیش از همه به نفع مردم است تداوم پیگیری و درمان مشکلات رفتاری و اختلالات روانی افراد است که تنها در سایه انصاف روان‌شناسان و پوشش بیمه‌ای مراجعان در پرداخت هزینه‌های درمانی انجام پذیر است. اکنون که جامعه شناختی نسبی از جایگاه واقعی روان‌شناس در زندگی پیدا کرده، وقت آن است تا نظارت دقیقی از سوی مسئولان مربوطه بر تعرفه‌های روان درمانی صورت گیرد. در غیر این صورت باید منتظر تهدیدهای جدی تری مبنی بر تغییر باور مردم نسبت به این جایگاه و افزایش تنش‌های احتمالی در جامعه بر اثر مشکلات روانی موجود در پس نقاب اجتماعی آنان بود.